

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za jeden mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuj'e dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravníštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravníštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Nedosledno in nemožato.

Že pol stoletja se borimo z vsemi silami za ravnopravnost pri uradih, za veljavo slovenskega jezika in za konsekvenco izpeljavo slovenskega uradovanja. Koliko žrtev je ta boj že zahteval! Koliko bridkih ur in koliko dela je povzročil bojevnikom! In še vedno nismo popolnoma dosegli svojega smotra, še vedno nismo izvojevali vsega, kar nam gre in kar moramo doseči. A vendar se najdejo in to še dandanes ljudje, in celo politični prvaki, ki prezirajo naše fundamentalno načelo, da je v slovenskih zadevah pri vseh instancah podajati samoslovenske vloge, še vedno se najdejo ljudje, ki v čistoslovenskih pravnih stvareh celo pri sodišču delajo nemške vloge.

Najnavadnejši izgovor za tako postopanje je, da dotičniki nočejo škodovati strankam in da nemškimi sodnikom nečejo delati težav s slovenskimi vlogami. To je izgovor, da se ga Bog usmili, izgovor, ki dotičnikom gotovo ne dela časti. Mi si tudi nemškega sodnika ne moremo misliti, ki bi se dal na tak način kaptivirati. Tudi nemški sodnik, pa bodi še tako velik političen nasprotnik slovenskih narodnih prizadevanj, se mora po takem postopanju čutiti užaljenega in se mora reči, da dotičnik, ki žrtvuje svoje narodno načelo, ne postopa možato, da špekulira z nemško vlogo ali na sodnikovo človeško slabost ali pa na sodnikovo nevednost, na vsak način pa da si skuša pridobiti posebno naklonjenost sodnikovo in ga zapeljati v pristranost.

Naravnost naroden škandal pa je, če se kaj takega zgodi v eminentno političnih zadevah, če kdo celo v slovenskih političnih pravadah skuša nemške sodnike kaptivirati z nemškimi vlogami. In tak naroden škandal je povzročil dr. Šušteršič s svojo nemško prošnjo, naj se za razpravo v tožbi vipavskega župana Hrovatina in ljubljanskega občinskega sveta proti „Slovenca“ delegira drugo porotno sodišče.

Tak mož, kakor dr. Šušteršič, ki

hoče biti vodja katoliško-narodne stranke, ki grmi dan na dan proti „zvezi z Nemci“, katere v resnici nikjer ni, ki se v raznih govorih s svojo stranko vred postavlja na najradikalnejše narodno stališče, tak mož se upa, v tako imenitni, čistoslovenski, velepolitični zadevi napraviti nemško vlogo, ne da bi ga občila rudečica srama!

Res, daleč smo prišli! Ta nemška vloga dr. Šušteršiča oziroma „Slovenca“ se vredno pridružuje tistemu izdajalskemu dopisu v „Vaterlandu“, s katerim so se opravičevale revolte celjskih Wolfovcev in se je Celje proglasilo za „fremles Gebiet“, kjer Slovenec ničesar iskati nima.

Pa še v drugem oziru je ta nemška vloga, ki jo je vodja katoliško-narodne stranke vložil v imeni uredništva slovenskega časopisa, preznačilna. Shod slovenskih odvetnikov in notarjev je bil namreč proglasil za častno dolžnost vsacega slovenskega odvetnika in notarja, da v slovenskih pravnih zadevah uraduje izključno samo slovenski, in da zlasti tudi pri graškem nadsodišču v slovenskih zadevah podaja le slovenske vloge. Izpolnjevanje tega sklepa je častna dolžnost vsacega slovenskega odvetnika in notarja, a vzlic temu je bila rečena vloga podana v nemškem jeziku!

Nili torej ta nemška vloga pravi narodni škandal? Je! In toliko večji, ker ga je zakrivilo prav vodstvo katoliško narodne stranke, prav kakor bi hotelo dokazati, da je stranka sicer katoliška, narodna pa samo tedaj, kadar jej to kažejo oziri na strankarsko korist.

V obče pa moramo reči, da je zadnji čas, da ponehajo take manipulacije. Če hočemo resno imeti slovensko uradovanje se ga morajo vsi krogji tudi resno oprijeti, ne pa postopati tako nedosledno in nemožato, kakor v zgoraj opisanem slučaju.

V Ljubljani, 15. septembra.

Spravne konference.

23. t. m. se bode vršila seja načelnikov opozicionalnih strank. Takrat se odloči, ali se udeležé stranke solidarno spravni konferenc ali se prepusti posameznim

strankam, da se same dogovore, ali se udeležé ali ne. „N. Fr. Presse“ meni, da se udeležé spravni konferenc nemška napredna, nemška narodna, krščansko-socialna, Mauthnerjeva skupina in klub ustavovernih veleposestnikov. Te stranke pa bodo zahtevale, naj se najprej preklicajo jezikovne naredbe, šele potem je možno nadaljno razpravljanje. „Linzer Volksblatt“ goji najlepše nade. Binkoštni program Nemcev se zdi Ebenhochovemu glasilu „discutabel“ in nadeja se, da se dožene kak načrt jezikovnega zakona, ki naj nadomesti sedanje jezikovne naredbe. „Linzer Volksblatt“ pa meni, da se brez žrtev na obeh straneh ne da ničesar doseči. Katoliška narodna stranka hoče pošteno posredovati, in zlasti dr. Fuchs je pripravljen potruditi se, da se doseže neki uspeh. Dr. Fuchs hoče nastopati le kot predsednik parlamenta, ne pa kot člen katoliške narodne stranke, torej ne kot strančar.

Preki sod v Belemgradu.

Odvetnik dr. Ljuba Živković je tožen, da je spisal brošuri „Revolucija v Srbiji“ in „Demon v Srbiji“, kateri pa obtoženec niti čital ni. Radikalna stranka — je dejal dr. Živković — je dosti močna, da jo morajo slišati brez anonimnih brošur. Kralj Milan se je odpovedal prestolu in ni prestolonaslednik, nego ima plačo le kot poveljnik armade. Zategadelj se radi njega po § 87. drž. zak. sploh ne more vršiti obravnava radi veleizdaje. Obtoženca so proglasili somišljenikom Karagjorgjevičev; toda v resnici ne pozna nobenega člana te družine ter ni bil z nikomur v zvezi. Ko so v Crkvenici pokopavali Katića, je imel obtoženec nagrobni govor, v katerem je Karagjorgjeviča proslavljal le kot ustanovitelja Srbije. Ako pa je izustil morda v naglici res kako nepravdo besedo, ga zategadelj še ni možno soditi radi veleizdaje, kajti na ta način bi izgubilo več tisoč ljudij svoje življenje. Nekaj kmetov je izpovedalo, da je imel dr. Živković v Crkvenici hujskajoč, uporen govor, toda eden med njimi je svojo izpoved preklical in povedal, da ga je zapeljal v krivo pričanje njegov župan. To je torej že drugi slučaj, da

pove priča, da je bil zapeljan h krivemu pričanju! Dr. Živković je izjavil, da so kmetje podlo lagali. — Odvetnik Ivan Popović je rodod Črnogorec, a sedaj srbski državljan in biva v Negotinu. Obtožen je, ker so našli pri njem listič z nekim naslovom. Zatožen je, ker se je vozil na ladiji s Kneževićem, katerega pa ni poznal ter ni spregovoril z njim niti besedice. Zatožen je, ker si je dopisoval s Pasićem in se je peljal enkrat z njim na isti ladiji, in ker je sprejel v Negotinu obisk svojega brata, bivajočega na Rumunskem. Obtoženec je konstatiral, da ga preganjajo, ker je Črnogorec in odlični člen radikalne stranke. Obtoženec Alavantić se je potegnil za Angjelića, ki se je menda iz obupa sam obesil v ječi. Alavantić je povedal, da je bil pokojni Angjelić celo vnet pristaš Obrenovičev, ter da je zbiral in konfisciral vse brošure, ki so obrnjene proti Obrenovičev, ter jih potem na prefekturi sežigal. In vendar so ga zaprli kot veleizdajico ter ga postavili pred preki sod. Soproga inženerskega kapitana Angelina Jovanović je kot obtoženka povedala, da so postopali z njo v ječi sila grdo, in da je priznala svojo krivdo pred preiskovalnim sodnikom le zato, da se je rešila nadaljnega trpinčenja policije. Pred prekim sodiščem je svojo izpoved preklicala. Zanimivo je, da je neki odvetnik obtožen zarotništva, ker je brzojavno čestital ruskemu poslaniku Šadovskemu. Isto pa je storilo še mnogo drugih srbskih rodoljubov, ne da bi jih zategadelj preganjali. — Obravnava se završi menda danes. Obsodba pa se izreče v nedeljo ali ponedeljek.

Anglija in Transvaal.

Tekom 48 ur je hotelo imeti angleško ministrstvo odgovor na svoj ultimatum, a ta svoj kratki rok je ministrstvo zopet podaljšalo. Kakšen bode odgovor Boercev, še ni znano, in brzojavke si v tem zelo ugovarjajo. Tako se javlja danes iz Capstadta, da se je boerska vlada Angliji docela vdala, da prizna njeno suvereniteto ter da je odnehala v vsakem oziru popolnoma. Ker pa so se slične vesti, ki so se izkazale končno kot neresnične, že večkrat trosile po svetu, je dvom umesten.

LISTEK.

Blaž Potočnik.

(K stoletnici njegovega rojstva.)

V nedeljo se proslavi v Št. Vidu nad Ljubljano stoletnica velezaslužnega slovenskega pesnika in skladatelja, Blaža Potočnika. Narod naš hoče pokazati tega dne, da mu hvaležnost do prvobuditeljev in prvoboriteljev ni neznana čednost, in se spominjati z zahvalnimi čuti moža, ki je porabil vse svoje duševne moči za to, da je koristil mili svoji domovini. Blaž Potočnik je stal v prvi vrsti onih redkih mož, ki so orali ledino na polju slovenske prosvete, ki so polagali temelj lepi naši umetnosti. Gotovo ne moremo ceniti pesmij, katere je zložil in uglasil Potočnik z dandanašnjim kritičnim merilom, toda dejstvo ostane vendar-le, da je premnogo Potočnikovih pesmij postal pristna narodova last, s katerimi si dela vedre ure Slovenec še danes. In smelo trdim, da ostanejo te Potočnikove pesmi še dolgo vrsto desetletij slovenskemu narodu mile in drage, da jih bo ljubil in prepeval še tedaj, ko bode marsikatero umetno delo novejšje literarne in glasbeniške dobe že zakopano pod prahom pozabnosti. . .

Na bregovih Save, vštric Šmarjetine gore, v Struževem je stala hišica, v kateri se je porodil Blaž Potočnik dne 31. januarja 1799. Oče mu je bil preprost strugar. Da je mogel dati svoje otroke v šolo, je prodal hišico in se preselil v Kranj, kjer je šel Blaže l. 1809. v prvi razred. Dve leti nato so se preselili Potočnikovi v Ljubljano, na Polane v Korošeljovo hišo. Blaž je na ljubljanskem liceju nadaljeval in dovršil svoje študije in bil 20. septembra 1822. posvečen v mašnika. Duhovnikoval je v Šentjerneju na Dolenjskem, v Ljubljani, kjer je bil stolni kaplan pri sv. Nikolaju in v Št. Vidu nad Ljubljano; tu je služboval 25 let, — prav do svoje smrti, t. j. do 20. januarja 1877. l.

Za slovensko pesnikovanje so ga vneli Val. Vodnik, J. Zupan in Metelko. Še kot dijak je donášal Metelku svoje pesmice v pregled. Kot bogoslovec je poučeval tudi tovariše v petju ter se je pozneje kot duhovnik in pevovodja mnogo trudil za napredek slovenskega petja.

V Letopisu „Matiče Slovenske“ čitamo: „S pomočjo g. (Gregorija) Riharda je č. g. Blaže Potočnik v ljubljanski škofiji oživil cerkveno petje in tako tudi požlahtnil posvetno popevanje. . .“ Čop je pisal o njem: „Potočnik trifft namentlich den ei-

gentlichen Liederton gut. . .“ V „Ljubljanskem Časniku“ (1850) je pisal Jos. Terdina: „V tacih (cerkvenih) pesmah je g. Potočnik mejšter. Kdor se hoče tega bolj natanko prepričati, naj gre h kakimu pevcu, ki mu bo med drugimi cerkvenicami kako Potočnikovo zapel. . .“ „Zgodnja Danica“ je pisala leta 1862.: „Slavni gospod fajmošter Blaž Potočnik je s svojimi prelepimi pesmimi in napevi (n. pr. Dolenjska, Zvonikarjeva, Planinar, Prašanje — odgovor itd.) vsim znan; on je pravi pevski umetnik, ki je prav veliko storil k povzdignjenju petja na Slovenskem“. In Slomšek je pisal o Potočniku („Zgodnja Danica“, 1849. l.): „Takih (cerkvenih) in napevov „za veselo, a pošteno družbo“ pesem so nam pridni gospod Luka Dolinar, ino pa naš slavni pesnik gospod Blaž Potočnik obilno in hvalevredno dali.“*) Skladbe njegove so bile objavljene v „Slovenski Grlici“, v „Lavoriki“ i. dr.

O Potočniku kot literatu pa piše dr. K. Glaser v svoji „Zgodovini“ na str. 144. II. med drugim tako le:

„Kranjska Čebelica“ objavila je prva nekoliko Potočnikovih pesnij, n. pr. v I. zv. „Nebesa“, „Vodniku pri Savici 1829“, „Zenjice“, „Slaba vinska letina“, „Zdravica“,

*) Po knjigi „Slovensko petje v preteklih dobah“. Spisal Fran Rakuša. 1890. Ljubljana.

„Dolenjska“ (Pridi Gorenc!) — Njegove pesmice so prinašale tudi „Novice“, na primer „Mlatiči“, „Češka predica slovenskim“, „Zvonikarjeva“ (Ko dan se zaznava itd.), „Zvestiga Slovenca pesem“ (Cesarska), „Hči na grobu matere“ (Srota, srota ne zaspim itd.), „Besede vere“ (po nemškem), „Sveti Martin“, „Planinar“ (Visoko vrh planin stojim), „Prašanje, odgovor“, „Žalostni glas zvonov“ (Pojó, pojó zvonovi), „Pratika dr. Bleiweisa“ 1847.: „Prerokovanje vremena“. „Slovenski Cerkvni Časopis“: „David in Goliat“, „Marija zgodnja Danica“ i. druge. „Ljubljanski Časnik“: „Mi smo bratje“, „Spomlad“, „Tri žele“, „Miklavž“. „Drobtinice“ 1851. leta: „Bojna pesem avstrijskih vojakov v Lombardiji“. „Vodnikov Spomenik“: „Vodniku“. Urejeval je „Ljubljanski Časnik“ od aprila do decembra 1850. l., kar mu je prizadelo mnogo truda, ker je bival v Št. Vidu nad Ljubljano. V tem listu je napisal mnogo člankov sam. Kar se tiče jezika, je bil odločen nasprotnik hrvatskim oblikam, potegoval se je za čisto, nepomešano slovensčino. Vkljub temu pa vendar ni njegova slovnica slovenskega jezika dovršena. Tudi se je zanimal za zgodovinsko in umetniško stroko; opisujoč „Cerkve na Kranjskem“, pohvalno omenja slikarja M. Tomca v Št. Vidu.

Dopisi.

Z Viča, 14. septembra. Gotovo vam bo še v spominu polemika, koja se je bila vnela zaradi šole na Viču. Da stoji šola dokaj na pristojnem mestu, se ne da tajiti, a da je temelj slab, to je tudi neovrtna resnica, kakor je trdil občinski odbor na čelu mu gosp. župan, upiraje se radi tega zidavi šole na tem prostoru. Kakor je že znano, ni v tem odločeval odbor z županom, ampak so odločevali posamezniki, kar je jako čudno: No, pa bodi kakorkoli, danes se vam dviga precej čedno poslopje, katero se bode svoj čas imenovalo — no pa saj se že zdaj imenuje — ljudska šola na Viču, če tudi stoji na Glincah. Ob času polemike navajali so se različni vzroki, radi katerih naj bi šola tam ne stala kakor stoji, in jeden glavnih vzrokov bil je tudi potok Glinčica, kateri ob času velikega deževja tako naraste, da sta glavna cesta in prostor, na kateremu stoji šola, popolnoma pod vodo. Pred šolo, ob glavni cesti, pelje precej širok in pri iztoku v Glinčico skoraj poldrugi meter globok jarek, kateri ne samo, da naredi na gledalca jako slab vtis, neprilichen je tudi radi šolskih otrok, ker ob času deževja priteče po temu jarku velika množina vode in ni torej izključeno, da se ob takem času pripeti velika nesreča. To pa ob navadnem deževju, da ne govorimo ob povodnjih, ko pridrvi že imenovana Glinčica po temu jarku toliko vode navzgor, da se potem čez cesto razlije. Vse to bi se pa dalo vsaj deloma odvrniti in brez posebno velikih stroškov, kajti voda, katera priteče po temu jarku, se lahko prestreže in po drugem potu v Glinčico napelje; jarek smel bi se potem zasuti pred šolo tako visoko, da bi voda pred šolo nikdar ne prišla, kakor je pa zdaj razvidno, zidal se bode pred šolo nekak kanal, kateri bode veliko več stal kakor oni, s kojim bi se voda izpred šole popolnoma odpeljala. Že iz zdravstvenih ozirov bi bilo želeli, da se ne izceja voda iz železniških mlakuž pred šolo. Merodajnim faktorjem je stvar dobro znana, le to se ne ve, ali jim manjka dobre volje ali je tu kak drugi osebni namen. Da glavni erarski cesti ta jarek ne dela nikake parade, je gotova istina, kajti vsako pomlad posipljejo se bregovi. Dobro bi bilo, da bi si to stvar dotični faktorji, koji so se toli brigali, da se je šola na tem mestu zidala, še jeden pot dobro ogledali in tako tudi izvršili, sicer bodo naši potomci jako slabo sodili o njih.

Vičan.

Pred sezono.

Intendanca slovenskega gledališča objavila je svoj repertoar za bodočo sezono. Sveta si namena, ki ga ima dramatično društvo po svojih pravilih gojiti in pospeševati slovensko dramatiko, sprejela je v svoj repertoar lepo število novih in starejših izvornih slovenskih iger; nadaljna skrb ji bo, da se te izvorne slovenske igre posebno skrbno priučé in uprizoré, in z radostno vneto pripravljala bo slovenski drami pot do uspeha na odru.

Izdal je cerkveno pesmarico z naslovom: „Svete pesmi za vse velike praznike in godove med letam“ (Ljubljana, 1827), ki se je natisnila 1874. leta četrtočkrat. Učiteljem cerkvenega petja je namenjena njegova knjiga: „Das Officium in Nativitate Domini“ (Ljubljana, 1859). —

„Ko dan se zaznava,
danica priplava,
se sliši zvonjenje
čez hribe, čez plan...“

Tako je pel Blaž Potočnik ter se trudil z ozkim krogom svojih rodoljubnih tovaršev, da napoči Slovincem čim preje to lepo jutro, da priplava na slovenskem umetniškem polju prijazna danica. In klical je: „Zvonovi, zvonite na delo budite“

Slovince, da stopijo v vrsto drugih kulturnih narodov! — Potočnikov glas pa ni ostal glas proroka v puščavi. Danes, sto let po njegovem rojstvu, imamo že Prešerna, Levstika, Gregorčiča, Stritarja, Aškercu, Zupančiča, Ketteja i. dr., imamo tudi svojega K. Maška, Hajdriha, B. in G. Ipavca, Fr. S. Vilharja, Fr. Gerbiča, V. Parmo, Volariča i. dr., — danes imamo pesnike in skladatelje, s katerimi se moremo s ponosom pokazati pred svetom.

In to je tudi zasluga Blaža Potočnika. — Slava mu! X.

Da pa je i slovenski drami popolen, trajen uspeh mogoč na našem odru in z našimi igralci, (ki so deloma prav dobri deloma pa vsaj ne slabši kakor na drugih odrih naše stopnje), in pred našim domačim občinstvom, dokazali so i tistim, ki so znabiti res še o tem dvomili, izredni, neprilijeni uspehi „Rokovnjačev“ v pretekli sezoni.

Teh uspehov se ne da utajiti, in če govorimo o slovenski dramatik, jih ne smemo prezreti.

Ti uspehi so utegnili utrditi intencano v svojem mnenju, kaj je poglavitni vzrok, da slovenska dramatika tako ne uspeva, kakor je želeli. Žal, da naše pisateljstvo baš tega vzroka skoraj nič ne uvažuje. Saj ni tajen, ko ga naše občinstvo ob vsaki priliki tako jasno povdarja, kaj ga ne bi pisateljstvo poznalo. — „Rokovnjači“ so tako uspeli, ker so narodna igra; snov je zajeta iz domače zgodovine, pisana je igra poljudno, dejanje vrši se v pristno domačem mišljenju, — pristna domača lica nam govore z odra pristen domač jezik — skratka igra je vsa tako domača, da bi se menda le težko dala preložiti v drug jezik.

Zakaj se naše pisateljstvo skoraj nič ne zanima za igre te vrste, ki bi mu zagotovile trajnih uspehov v ljubljanskem gledališču in bi šle po vseh čitalniških odrih širom slovenske domovine, povsodi navdušeno vzprejete!

Blagajniške knjige dramatičnega društva točno dokazujejo, da našemu občinstvu sploh najbolj ugajajo narodne poljudne igre, iz širšega, ne ekskluzivnega mišljenja, kjer se vrste žalost in veselje, petje, rajanje in resnost življenja. Li naj navajamo izgledov? Saj so „Revcček Andrejček“, „Brat Martin“ in druge vsem še v živem spominu.

To nagnenje k poljudnim igram pa ni znabiti zgolj svojstvo ljubljanskega občinstva, nahajamo ga v obilni meri i povsod drugod, in gledališka podjetja se mu klanjajo. (Poglej vir avstrijskega duševnega življenja, Dunaj, njegova gledališča in njih repertoar). Saj občinstvo ima tudi svoje pravice; znabiti so baš zaradi občinstva gledališča, in ako občinstvo te vrste igre trumoma obiskuje, druge pa odklanja, je to dejstvo, ki ga naj ne prezró pisatelji niti gledališka vodstva. Da ga naša intendantca ni prezrla, svedočijo imena: Raimund, Nestroy, Anzengruber in drugi, katerih igre zavzemajo obsežno mesto v repertoarju.

Za srečno znamenje sme smatrati intendantca, da bo koj začetkom sezone že mogla uprizoriti novo izvorno slovensko igro, tipično domače snovi in iz domačega miljeja in pisano v krasnem, pristno domačem jeziku: Stritarjevo igro „Logarjevi“. Naj ji sledi še mnogo slovenskih iger te vrste.

„Slovenec“ pred sodiščem.

I.

(Dalje.)

Pri popoldninski razpravi, koja se je pričela ob 1/4, izigralo je toženo uredništvo svojo glavno karto: svoj dokaz resnice. Redakter Rakovec, ki je pričetkom razprave sam slovesno obžaloval, da se je lažnjivi dopis iz Vipave tiskal v „Slovenca“, hoče dokazati, da je vse resnično, kar omenja dopis. Dokazati torej hoče, da je župan Hrovatin, in častni župan vipavski, počenjal taka grozodejstva, da bi ga bil povsod drugod pograbil državni pravdnik, „ki pa v Vipavi miži na obe očesi“. Dokazati se torej hoče, da je župan Hrovatin občino ogoljufal za 2409 gld. 52 1/2 kr., da je takse za godbo in plese, kakor navaden slepar, spravljajl v svoj lastni žep, in da zlorablja gozdno gospodarstvo na svojo in svojih privržencev korist.

Da bi dognalo ta dokaz resnice, priglasilo je toženo uredništvo zadnjega pristaja dekana Erjavca pred porotno sodišče, ki se je celo popoldne vkvarjalo z izpraševanjem klasičnih teh svedokov, ki imajo nalogo „pokazati obupanem Vipavcem, da še živi pravica“.

Priča France Poniž, posestnik v Vipavi. Z gozdnim gospodarstvom je bil v občini zadovoljen. Samo v jednom slučaju ni dobil lesa, „da si je bil potreben“.

Zastopnik dr. Tavčar: Ali niste vi enkrat odkazanega lesa prodali?

Priča: Res je!

Druga krivica se ti priči, ki lesa zagledatelj ni več dobila, ker ga je poprej prodala bila, ni pripetila.

Ferdinand Ferjančič,

bivši gozdni varuh v Postojini. Ta svedok je nadzoroval vipavske gozdove, o kojih pravi, da se z njimi ne gospodari tako, kakor prepisuje gozdni zakon. Z županom o ti zadevi ni nikdar govoril.

Zastopnik dr. Tavčar: Ali je na Kranjskem dosti gozdov, kojih gospodarstvo odgovarja predpisom gozdnega zakona?

Priča: Silno malo jih je.

Priča Andrej Kobal,

posestnik v Vipavi, je bil pred kakimi 12 leti pri županu „na žrnadi“. Ta potrdi, da je župan dve hoji z dovoljenjem gozdnega odseka pred 12 leti posekal. Ta priča je postavila na laž pričo Martina Stavca, ki je glede teh dveh hoj hotel stvar nekako tako zasukati, kakor da si je Hrovatin ti hoji prilastil proti volji gozdnega odseka.

Janez Kobal,

bivši načelnik gozdnega odseka v Vipavi, potrdi, da je občinski odbor pozneje odobril vzetje omenjenih dveh hoj.

Ta priča napravljajl prav žalosten utis. V predpreiskavi je govorila o tem, da so županovi dobivali les, ker so bili „naši“.

Predsednik: Ali so res dobivali les samo „naši“.

Priča: Tega ne morem potrditi, ker sem malo gluh. (Veselost).

Anton Čuk,

posestnik v Vipavi. Leta 1886. bil je ta mož, ki je sedaj privrženec dekana Erjavca, člen gozdnega odseka, ne izpove ničesar važnega. Radi nepostavnega sekanja bil je enkrat na 40 gld. obsojen.

Janez Rodusan,

gozdni čuvaj v Vipavi, izpove, kjer se vipavski gozdovi sečejo, so slabi, kjer se ne sečejo, so pa dobri. (Veselost.)

France Krhne,

zidar v Vipavi, izpove, da je devet let občinski odbornik. V Vipavi sta dva bolnišniška vrta; manjši in večji. Manjši se ne da v najem, večji pa. Tega ima župan. In na plačilo najemščine je baje pozabil; ko se je pa opozoril na dolg, je bil župan takoj pripravljen zaostalo poplačati.

Ivan Poljšak,

posestnik v Vipavi, ni „privrženec“ županov, pa vender pové, da mu je župan pri neki priliki hotel pomagati, pa mu je odgovoril: Ker me je odbor zavrgel, pa tudi od vas nočem pomoči.

Priča Andrej Kalan,

kanonik v Ljubljani, izpove pred vsem, da je on chefredakter „Slovenca“. On se pa ne spominja, je-li bil Rakovec 17. oktobra 1898. bolan, ali ne.

France Andlovič,

posestnik na Gradišču pri Vipavi, izpove, da nekega zapisnika ni hotel podpisati, in da se je proti računom pritožil na deželni odbor. Da bi si župan pri gozdnem gospodarstvu dobičke delal, tega priča ne more reči.

Janez Malneržič,

posestnik v Vipavi. Priča se pritožuje, da ni dobil leta 1897. lesa, pripozna pa, da je prejšnje leta odkazani les prodajal.

Janez Kariš,

posestnik v Vipavi, je vzel brez vsakega dovoljenja hojo iz gozda, sedaj se pa pritožuje, ker je bil radi tega obsojen.

Anton Kodelja,

posestnik z Vipave. Ti priči se očita, da je radi „volitve“ dobil z občinskega gozda „jelovo šibo“. Priča pa pod prisego potrdi, da se mu je šiba pravilno odkazala, kar mora končno tudi priča Krhne priznati.

France Premrov,

posestnik iz Vipave, je nezadovoljen, ker ne dobi toliko lesa, kolikor bi ga rad imel.

Janez Ferjančič,

posestnik iz Vipave, pojasni razmere radi občinskega vrta. Županu se je za vrt za štiri leta prisodilo 40 gld. in župan je bil pripravljen takoj plačati. Res pa je tudi, da je imel župan protiračun za meso, katero je dajal v ubožnico.

Gregor Nadlišek,

zidar v Vipavi, izpove, da „hram“ ubožnice ni veliko vreden, ker pride vanj ob povodnjih voda. Če bi ga bil tudi župan rabil, ni mogel imeti kaj prida.

France Rodman,

posestnik v Vipavi, je nezadovoljen, ker mu leta 1896 niso hoteli dati jedne šibe. 1894 je dobil tri vozove krlov, koje je pa prodal, in sedaj je prav zelo nezadovoljen, da mu leta 1896 niso zopet hoteli odkazati lesa.

Na to nastopi c. kr. agrarni komisar Fran Župnek,

ki ne more drugoga povedati, nego kar se nahaja v spisih. S tem je dokazovanje s pričami dognano, in to je vse — kar tvori dokaz resnice!! Končno se prečita kazenska sodba, s koja je bil Fran Rodman, glavna priča „Slovenčeva“ in glavni zaupnik agrarnega komisarja, obsojen, ker je župana Hrovatina lažnjivo dolžil, da je odkazal Antonu Kodelju „za volitev“ znano jelovo šibo. S tem je dokaz „resnice“ po mnenju „Slovenca“ dognan! —

* * *

II.

Danes v petek pričela se je razprava o tožbi ljubljanskih mestnih svetnikov. Povod ti tožbi daje dnevna vest „Županska kriza v Ljubljani“, priobčena dne 10. junija t. l. v št. 131 dnevnika „Slovenca“.

Omenjena vest slove: „Ljubljanske „Novice“ pišejo: Minuli ponedeljek je ljubljanski župan Hribar odredil, naj se zapre hiša, v kateri so kasernirane prostitutke. Zaradi te hiše so bili že veliki prepri in je prevz. kardinal Missia celo direktno pri ministrstvu posredoval, da bi se odpravila, a brez uspeha, ker je vlada zavzela stališče, da je samo na ta način uspešno nadzirati prostitucijo, in da se je vsled te hiše zatrla poulična prostitucija. Županova odredba je hiša povod, da je prišlo do konflikta. A bilo bi napačno misliti, da se je obč. svet morda zavzel za to hišo. Ne, občinski svet nima nič proti temu, če se hiša zapre, prostitucija pa kako drugače uredi. Uprl se je županu le vsled tega, ker je župan dotično odredbo izdal, ne da bi vprašal obč. svet, dasi je kot župan izvršilni organ obč. sveta in se mu je pred zopetno izvolitvijo izrečno naročilo, da se mora v vseh važnejih zadevah prej dogovoriti z občinskim svetom. Stvar se dožene danes v seji kluba obč. svetnikov, a vse kaže, da se ne doseže poravnava, ker neče odnehati ne župan, niti klub. Odstop župana Hribarja je resnično obžalovati, ker je izredno delavna moč, ker je mož inicijative in podjetnosti. Za slučaj, da odstopi župan Hribar, so se občinski svetniki dogovorili, da izvolijo županom dr. Tavčarja. — To je škandal, tak mestni zbor! — Kakor smo izvedeli danes, je župan Hribar dobil pri sinočni seji večino kluba zase, pod kakšnimi pogoji, tega ne vemo. Šest ali sedem mestnih očetov z dr. Tavčarjem je bilo temu nasprotni in so odšli. Kakor se vidi iz poročila „Novic“, se dr. Tavčar ni branil županstva. — Po županskem stolcu si je baje poleg drugih prav posebno slastno prste oblizoval mestni odbornik Prosenec. Ta izvolitev bi bila morda zaradi znane kremenite politične značajnosti še najbolj srečna vsaj za — Prosenca! — Kdo ve, ali je v Sodomi in Gomori mestni svet kdaj igral tako žalostno ulogo, kakor v tem slučaju sedanji liberalni mestni očetje v Ljubljani?!”

Ko je zastopnik obtožbe le to deloma skrčil, proglasi sodni dvor razsodbo, po kateri se javnost za daljšo razpravo izključi. — Nejavna razprava končala se je ob polu jedne. Začula se ni niti jedna priča, ker je zagovornik vse dotične svoje predloge preklical. Sklenilo se je dokazovanje ter se prečitala vprašanja, katera odgovarjajo obtožnicama. Ob polu štirih popoldne pričela se je zopet javna razprava, pri kateri so govorili zastopnika in predsednik sodišča. (Konec prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. septembra.

— **Osobna vest.** Nadzornik južne železnice g. Henrik Stümpfel je iz Ljubljane premeščen v Trst.

— **Žalostno opravičevanje.** „Slovenec“ je ves poparjen. Tare ga jeza, ker smo razkrili nečuveni korak, ki ga je storil, ker smo razkrili, da je neposredno pred porotno obravnavo v zadevi vipavskega župana in ljubljanskega obč. sveta, z nemško prošnjo zahteval delegiranje drugoga porotnega sodišča. V včerajšnji svoji notici pravi „Slov.“, „da je vse, kar trdi „Narod“

o vsebini zadevne prošnje, nesramna laž". Ko je pisal to drzno utajevanje, je bil „Slovenec“ že popolnoma pozabil, kar je bil zapisal nekaj trenutkov poprej in to v isti notici. Tam pravi namreč: „Zagovornik g. Iv. Rakovca je pa smatral za svojo zagovorniško dolžnost, sklicujoč se na zadevne hujskajoče članke „Slovenskega Naroda“ (glede dopisa v „Vaterlandu“) prositi za delegacijo drugega porotnega sodišča“. To obsega vendar popolnoma priznanje tega, kar smo mi poročali, četudi se način sklicevanja poskuša drugače predstavljati, kakor je bil v istini. „Slovenec“ pozivlja nas, naj objavimo zadevno prošnjo doslovno, dasi dobro ve, da tega sedaj ne moremo storiti, ker leži ta prošnja še pri nadsodišču v Gradcu. Tudi ta poziv je samo manevar, s katerim bi „Slovenec“ rad vzbudil dvome o resničnosti našega poročila. Ko bi bilo „Slovenec“ kaj na tem, da se izve gola in čista resnica, objavil bi bil on sam dotično prošnjo. S tem bi bil najbolje zavrnil naša očitanja, s tem bi nas bil neposredno pred pravorekom porotnikov na laž postavil in nas ožigosal pred celo javnostjo. „Slovenec“ bi bil to prošnjo lahko objavil, ker dobi vsak trenutek lahko koncept dr. Šusteršiča, a prav, ker tega ni storil, ker je svoje postopanje poskušal s samim zvijačnim utajevanjem in podtikanjem opravičiti, prav to mora vsakogar prepričati, da nismo pisali druzega nič, kakor samo neskaljeno resnico. Sicer pa se bomo potrudili, da dobimo dotično prošnjo in da jo doslovno obelodanimo, ker ni zanimiva samo z ozirom na večerajšjo in današnjo obravnavo, ampak je politično važen dokument in ima klerikalna stranka preobilo vzrokov, da se boji objavljeno tega spisa!

— **Volitev v pridobninsko komisijo.** Predsedstvo trgovske in obrtniške zbornice naznanja, da se je shoda dne 14. t. m. nekoliko zavezancev III. razreda za priredbeni okraj mesto Ljubljana udeležilo in da ti priporočajo, da bi ljubljanski volilci III. razreda volili dne 18. septembra 1899 za komisijnska uda: Frančiška Schantela, trgovskega agenta in posestnika v Ljubljani, Mestni trg št. 18 in Avgusta Jenkota, pekoveškega mojstra in hišnega posestnika v Ljubljani, Marija Terezija cesta št. 5; za namestnika pa: Ivana Bonača, knjigoveza v Ljubljani, Šelenburgove ulice in Edvarda Schlegela, podkovača in učitelja na podkovski soli v Ljubljani, Poljanska cesta št. 63. Zaradi pogovora o volitvi v pridobninsko komisijo vabi trgovska in obrtna zbornica vsled želje več zavezancev pridobninske zavezance IV. razreda v priredbenem okraju mesto Ljubljana, da bi v soboto, dne 16. septembra 1899 ob 4. uri popoldne prišli v dvorano „Mestnega doma“, (Cesarja Jožefa trg).

— **Slavnosti stoletnice Blaža Potočnika,** slovenskega pisatelja in skladatelja, o kateri zaslugah govorimo na drugem mestu, se udeležijo v nedeljo, dne 17. t. m. več narodnih društev iz Ljubljane in to v dokaz, da je Blaž Potočnik si pridobil zaslug kot narodni prvobuditelj pesnik-skladatelj, za katere mu gre hvala in priznanje slovenskega naroda. Na to stališče so se postavila ona narodna društva, ki so se odzvala vabilu slavnostnega odbora. Člene „Sokola“ smo naprošeni opozoriti na poseben poziv odbora na drugem mestu.

— **Potočnikova slavnost v Št. Vidu.** Veselice v nedeljo, 17. t. m. se udeležijo že sedaj naznanjena sledeča društva: 1. Pevsko društvo „Ljubljana“ korporativno z zastavo zjutraj ob 9. uri. 2. „Čitalnica v Šiški“ s svojim mešanim zborom in z zastavo zjutraj ob 9. uri. 3. „Čitalnica v Ljubljani“ samo popoldne brez zastave. 4. „Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani“ korporativno z zastavo zjutraj ob 9. uri. 5. Telovadno društvo „Sokol“ korporativno z zastavo ter nastopi na bradli in na drogu pri popoldanski veselici. Prihod ob 9. uri popoldne. 6. „Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani“ korporativno z zastavo zjutraj ob 9. uri. 7. „Krščanska socialna zveza v Ljubljani“ korporativno z zastavo.

— **Slovensko zidarsko in tesarsko društvo** se bode udeležilo v nedeljo 17. t. m. korporativno z zastavo slavnosti 100let-

nice Blaža Potočnika v Št. Vidu. Društveniki se zbirajo ob 1/8. uri v društvenih prostorih, odkoder potem ob 8. uri zjutraj odkorakajo peš.

— **Umrl je včeraj dopoldne v Litiji senior kranjskih advokatov, gosp. dr. Julij pl. Wurzbach,** v starosti 80 let. Pokojnik, dasiravno rodod Nemeč, bil je za časa svojega blizo 30letnega bivanja v Litiji prav priljubljena oseba v vseh krogih. On je bil vsem tukajšnjim narodnim podjetjem, podružnici sv. Cirila in Metoda in požarni brambli, kakor tudi pevskemu in slovenskemu bralnemu društvu vesten člen in podpornik, ter ga bodo imenovana društva kot tacega močno pogrešala. N. v m. p.!

— **Državne subvencije.** Poljedelsko ministrstvo je komisiji za pogozdovanje Krasa dovolilo 14.000 gl. podpore in to za prihodnje leto. Kmetijska podružnica v Zagorju-Iztrakah je dobila 200 gl. podpore.

— **Kolesarsko tekmovanje.** Člena kolesarskega kluba „Slovjen“ v Zagrebu, gg. Ferković in Puhović pozivljata vse hrvatske in slovenske vozače s tandemom z dvema ali z več sedali na match, a prvak mesta Zagreba za l. 1899.—1900., gosp. V. Ferković vse hrvatske in slovenske vozače s kolesi z jednim sedalom. Oglasila sprejema do 25. t. m. vodja g. Fr. Budicki v Zagrebu, Moravska ulica št. 24, a natančnejša pojasnila dajeta gg. J. Pramberger ml. v Zagrebu, Prilaz št. 29 in Gj. Dvijić. Match se bo vozil na dirkališču I. hrv. biciklističnega društva v Zagrebu.

— **Ogenj v dimniku.** Včeraj zvečer okoli 7. ure so se vnele saje v dimniku Iv. Schreyeve hiše v Gradišču št. 5. Ker se je ogenj naznanil z dvakratnim strelom z Grada, nabralo se je vse polno občinstva pred hišo, tako, da je policija komaj napravila pot vozovom požarne brambe. Gosp. Jean Schrey je dal v svoji pekarni postaviti novo peč, v kateri se je včeraj prvokrat zakurilo. Vsled velikega prepaha so se vnele saje. Ogenj so gasilci kmalu zadušili.

— **Samomor.** Iz Slovenske Bistrice se nam brzojavlja: Včeraj ob petih se je ustrelil poročnik Weidinger. Bil je takoj mrtev. Poprej je še pisal razna pisma.

— **Opozorjamo na današnji inserat** „Glavne slovenske hranilnice in posojilnice“, posebno na visokost obrestij za hranilne vloge z ozirom na to, da tečejo iste od dne vložitve do dne vzdige in na to, da je denar povsem sigurno naložen, ker določujejo pravila neomejeno jamstvo.

* **Velike povodnji.** Donava in njeni nižjeavstrijski dotoki so vsled dežja silovito narastli ter poplavlili velik del dežele. Dunajski Prater in Freudenu sta v nevarnosti. Z raznih krajev gorenja Štajerske in Koroškega se javljajo nesrče. V Payerbachu je potok Schwarz porušil nov železen most ter je padlo več ljudij v vodo in utonilo.

* **Osveta prostitutke.** 24letna prostitutka Ana Kulifek je 21. julija t. l. zabodla svojega ljubimca, komptoarista Leopolda Felmerja na Dunaju. Felmer ji je bil obljubil, da jo vzame za ženo, a se je vzpričo njenega značaja premislil. Imel je drugo ljubico ter se za Kulifek ni skoraj več brigal. Zato je prišla Kulifek 21. julija sredi noči k Felmerju, ga poklcala iz stanovanja ter mu zabodla nož v srce. Felmer je obležal mrtev. Dunajski porotniki so morilko obsodili na smrt na vešalih. Kulifek je sprejela kazen brez ugovora.

* **Skupno v smrt.** Nedavno so našli v nekem gozdu blizu Budimpešte mlad par s prestreljenimi prsi. Kmalu se je dognalo, da sta mrtveca Ludovik Franjo Tiller in njegova soproga. Poročena nista bila dolgo časa. Na mladem soprogu so se pokazali znaki jetike, a ona je dobila raka. Ko mož ni mogel več delati, sta se zakonca odločila, da hočeta skupno umreti. Šla sta v gozd ter se ustrelila.

* **Sedemkrat vdova.** V Mehiki živi še precej mlada vdova, katera je bila poročena — sedemkrat. Prvikrat se je omožila l. 1880. Prvi njen mož je padel iz kočije ter se ubil, drugi se je zastrupil, tretji se je na lovu ponesrečil, četrti je utonil, peti je bil linhan, šesti je zopet utonil, sedmega je pa sama ustrelila.

* **Največji bogatin sveta umrl.** V Newyorku je umrl te dni Kornelij Vanderbilt, ki je bil največji železniški podjetnik na svetu. Dosegel je 56 let. Njegov oče je bil najprej reven prodajalec sadja. Tekom

vojne z Anglijo (1812—14) pa je razvil obširno trgovino. Nabavil si je svoje la dije ter je sezidal troje velikih železnic. Za pustil je okoli 70 milijonov dolarjev. Nje gov sin, ki je sedaj umrl, je to premoženje posestnil ter postal tako najbogatejši mož na vsem svetu. Kornelij Vanderbilt je prišel večkrat v evropska letovišča ter je bil tudi na Dunaju.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 15. septembra. „Tagespostin“ članek, v katerem se je dr. Fuchsu očitalo, da v svojih povabilih na spravno zborovanje dne 24. t. m. ni omenil nemškega binkoštnega programa, je v vseh resnih političnih krogih obudil najviharnejšo veselost. Še tega bi bilo treba, da bi prezident parlamentarne večine skliceval spravna pogajanja na podlagi programa parlamentarne manjšine.

Dunaj 15. septembra. Parlamentarna komisija desnice se sklicuje najbrž na dan 22. t. m., da se dogovori glede spravnega posvetovanja dne 24. t. m., ako se bode to posvetovanje sploh vršilo.

Beljak 15. septembra. Ravnateljstvo državnih železnic razglša: Povodenj od 10. do 14. t. m. je v takozvanem „Gesäuse“ provzročila pravo katastrofo. Mej Selzthalom in Waidhofenom ob Ibbsi je železniška proga na več kakor 40 mestih poškodovana in to po usadih, ki so se vdri, in po naplajah. Popravljanje teh poškodb bo, v kolikor se da sedaj presoditi in če vreme ne bo neugodno, trajalo najmanj štiri tedne. V tem času bo proga skozi „Gesäuse“ zaprta. Žal, da so se tudi tri osebe ponesrečile, železniški mojster Sekora, vodja partije Schwarz in neki delavec. Bržčas so bili vrženi v reko Anizo. Doslej jih ni bilo možno najti. Jednako je Erzbach poškodoval progo Eisenez-Hieflau in bode popravljanje teh poškodb trajalo vsaj tri tedne, za kateri čas bo promet tudi na tej progii ustavljen.

Praga 15. septembra. Sinoči so imeli zastopniki mladočeškega in veleposestniškega kluba skupno posvetovanje, na katerem so se dogovorili glede solidarnega postopanja pri spravni pogajanjih.

Monakov 15. septembra. Vodovje je porušilo veliki železni most koncem Prinzregentenstrasse. Pri Mühlendorfu je padel železniški vlak s tira in sicer tri metre daleč. Šest železničarjev je bilo ubitih.

Rim 15. septembra. Kralj je vodi d' Aosta prepovedal vsako občevanje z vojvodo d' Orléans.

Rim 15. septembra. Drž. pravdnštvo je odredilo, da je radi obstrukcije v parlamentu obtožene socialno-demokratske poslance Defelice, Morgare, Bisolati in Prambolini aretovati. Vsi štirje so zbežali v Marseille.

Pariz 15. septembra. „Figaro“ javlja, da pridejo pred državno sodišče samo tisti člani rojalističnega komplota, proti katerim ima državno pravdnštvo neovrznih dokazov.

Pariz 15. septembra. Razni listi naznanjajo, da se je ministrski svet principialno že izrekel za pomiloščenje Dreyfusa.

Bruselj 15. septembra. General Mercier hoče tožiti vse tukajšnje liste, ki so ga dolžili, da je o Dreyfusovi zadevi krivo pričal.

London 15. septembra. Velik shod prebivalcev Oranje-republike se je izrekel za to, da naj gre Oranje država skupno s Transvaalom v vojno.

Poslano.*

Slavnemu odboru „Ptujskega učiteljskega društva v Ptuju.

Kakor znano, prinesel je mariborski „Slovenski Gospodar“ v svoji letošnji številki strupen članek in dopis iz Ptuja, v katerih se psuje spodnještajersko slovensko učiteljstvo, ter hujska nerazsodno kmetsko ljudstvo zoper učiteljski stan, da mu tako pridobi novih sovražnikov, a vse

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

to na „nekatoliški“ podlagi našega zaupnega sestanka dne 24. avgusta t. l., ko smo se „predzrnili“ brez „Gospodarjevega“ dovoljenja poslušati nekega vrlega predboritelja za pravične naše težnje in utemeljene pravice. Če pomislimo, da je imenovani gospod govoril na mnogih drugih krajih v enakem smislu, pa o tem ni prišlo prav nič v javnost, o našem sestanku pa piše omenjeni nam itak malo naklonjeni list vse podrobnosti, resnične in neresnične ter po svoje zavite, smemo z vsjo resnobo in gotovostjo sklepati, da pri rečenem zborovanju nismo bili samo poštini in značajni možje, ampak tudi neke „pobožne“ izdajice.

Ker je za naše društvo sramota, da bi še nadalje trpeli v svoji sredi take elemente, pozivljamo slavni odbor, da si prizadeva poizvedeti in nam soudom primernim načinom naznaniti ime one osebe, ki je naše zaupno zborovanje izdala „Slov. Gospodarju“, ker mi ne maramo s takimi podlimi dušami biti v enem društvu. Sicer pa smo dne 24. avgusta videli, kdo si je vsa izvajanja govornikova zabeleževal in na razne trditve reagiral, toraj izdajice ni iskati daleč zvanaj Ptuja.

Več učiteljev ptujskega okraja.

Gulnara.

Stepska pripovedka. Prevel Savo Savič.

(Dalje.)

VI.

V gaju nad srebropeno Rusijo je kukala kuka vica; kričeča srčka je priletela na Damjanovo dvorišče in kričala; in maček se je vsel na zapeček ter se s šapami umiva. To je znamenje, da prihajajo k Damjanu gostje.

In kaki so? Ali gre mogočni knez snubit Ulano? ali jo prihajajo tolažiti vesele tovarišice? Naj polomi Bog knezom osi pri vozu; in veselega smeha tovarišic Ulanino srce ne more prenašati.

Solze so izmile rudečico z devojkinega lica, goreče hrepenenje je potemnilo blesk črnih očij in prgnalo smebljaj z rudečih ustnic mlade krasotice. Njej ni sreče, ne veselja Na polju jo čaka zelena gomila.

Več, kak or dve leti ni videla dragega; minuli ste leti, odkar ni dal glasu od sebe. Mogoče je poginil zadet od tatarske strelice? Mogoče ga je odgnal Turčin v težko robstvo?

Stari Damjan moli dan na dan. Ali moli za rešitev svoje duše? Ali prosi Boga, da osveti gorje njegove žene?

Kadar obrne pogled skozi okno, vidi pred seboj zeleno gomilo, pred oči mu stopi pokojnica, ki je umrla v težkih mukah, — in srce mu napolnijo brezmejne bolečine.

In Ulana vene dan za dnevom bolj, sabne, kakor cvetlica brez moče.

Nemo gleda očetovo oko na njeno bedo, in nova bol mu muči srce.

Izprva je skušal, kar je mogel, tolažiti jo z nado; a pozneje je spoznal, da je vse zaman, — da le vara sebe in Ulano. Izročil je vse v božje roke.

„Zgodi se tvoja volja,“ šepeta in si briše solze, ki mu padajo na lice iz starega očesa.

S sklonjeno glavo sedi na divanu. V sobo pride Ulana.

To je samo senca nekdanje krasotice. Lice je izgubilo prejšnjo lepoto in pobledele, kakor bela lilija, ki spletena v venec, otožno poveša svoje lice.

Kakor mrtva senca stopa tihih korakov po sobi, nekaj šepetajoč — mogoče toži o svoji usodi.

(Dalje prih.)

Bratje Sokoli!

V nedeljo 17. t. m.
se praznuje

v spomin slov. pesnika-skladatelja

Blaža Potočnika

slavnost v Št. Vidu nad Ljubljano.

Na prijazno vabilo slavnostnega odbora je sklenil odbor „Sokola“, da se društvo udeležijo te narodne slavnosti korporativno z zastavo (ako bode vreme ugodno.)

Sokoli se zbirajo v nedeljo zjutraj do 8. ure v telovnici v „Nar. domu“ in odkorakajo peš skozi Šiško v Št. Vid.

(Ako bi vreme bilo neugodno, se odpelje samo deputacija.)

Na obilo udeležbo pri tem zadnjem letošnjem izletu Vas vabi z bratskim:

Na zdar!

Odbor.

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 300-3 m. Srednji aradni tlak 736-0 mm.

Sept.	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
14.	9. zvečer	733-9	10.5	sl. sever	jasno	0.5
15.	7. zjutraj 2. popol.	735-0 733-8	7-0 19-1	sl. svzhod sr. jzahod	dež del. jasno	0.5

Srednja včerajšnja temperatura 12.7°, normale: 15.0°.

Dunajska borza

Skupni državni dolg v notah.	100	glđ.	05	kr.
Skupni državni dolg v srebru	99		95	
Avstrijska zlata renta	117		90	
Avstrijska krona renta 4%	100		40	
Ogerska zlata renta 4%	117		50	
Ogerska krona renta 4%	95		25	
Avstro-ogerske bančne delnice	904		—	
Kreditne delnice	371		90	
London vista	120		80	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58		95	
20 mark	11		77	
20 frankov	9		56 1/2	
Italijanski bankovci	44		50	
C. kr. cekini	5		69	

Vse vrednostne papirje preakrabuje BANKA MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5-10 glđ.

Odvetniška zbornica kranjska na-znanja, da je nje dolgoletni člen visoko-rodni gospod

Dor. Julij Wurzbach
pl. Tannenberg

odvetnik v Litiji, dne 11. t. m. v 80. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v soboto dne 16. t. m. ob 2. uri popoldne v Litiji.

Ranjkega priporoča se gospodom kolegom v blag spomin. (1686)

Ljubljana, 14. septembra 1899.

Zahvala.

Za mnogobrojne tolažilne izjave so-čutja, ki so nam došle od sorodnikov, prijateljev in znancev ob blizu in daleč povodom nenadne izgube iskreno ljubljene soproge, oziroma matere, hčere, sestre, tete in svakinje gospe

Justine Premk roj. Lavrič

na tako blagodejoč način, za mnoge lepe poklonjene vence, kakor za mnogobrojno čestitno spremstvo k zadnjemu počitku drage ranjke izrekamo s tem svojo naj-toplejšo zahvalo.

Posebno pa se še zahvaljujemo č. duhovščini in gospodom c. kr. uradnikom v Novem mestu in v Ljubljani za obilo spremstvo in pa sl. pevskemu društvu „Ljubljana“ za ganljivo nagrobno petje.

Novomesto-Ljubljana, 15. septembra.

(1687) **Zalujoči ostali.**

Učenec

(1685-2)

se sprejme v trgovino z mešanim blagom.
Friderik Homann, Radovljica.

Dva dijaka

sprejmeta se v prav zračno sobo na stano-vanje s hrano. — Več pove upravništvo „Slov. Naroda“ pod št. 6. (1671-2)

Učenec

iz dobre hiše se sprejme takoj v špecerij-sko trgovino (1681-1)

E. Leskovec, Vodmat.

Želi se kupiti (1682-1)

preigran pianino

za zmerno ceno.

Naslov v upravništvu „Slov. Naroda“.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga čez Trbiž.** Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Isil, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Fra-zenfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevica, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevica, Plzenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amsteten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osonni vlak v Jesenice. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** j. k. **Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Isila, Ausseca, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osonni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amsteten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lienca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-tabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta Kropo. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 43 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23. m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 36 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1206)

[Priporočava

(21-211)

Kulmbaško sladno pivo

pastêrizovano v steklenicah znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavčič & Lilleg
v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Naznanilo.

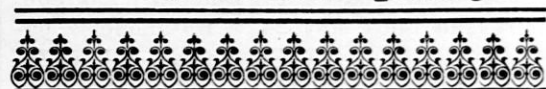
V sredo, dné 20. septembra 1899 ob 10. uri dopoldne

prodalo se bo
v skladišču južne železnice
v Ljubljani
po javni dražbi
12 sodov kave

Sporco 1008 kilogramov.

K obilni udeležbi vabi (1680-1)

načelnitvo postaje.

Gričar & Mejač

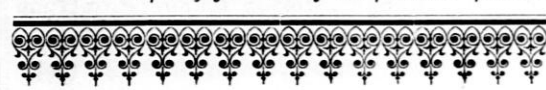
Ljubljana, Prešernove ulice št. 9.

Največja zaloga
sgotovljenih oblek

za gospode, dečke in
otroke
konfekcije za dame.

Solidno blago po (1679-2)
čudovito nizkih cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastoj in poštnine prosto.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registr. zadruga z neom. zavezo

pisarna v Šelenburgovih ulicah h. št. 3 v Ljubljani

sprejema in izplačuje

hranilne vloge po 4 1/2% obresti od dne do dne
brez odbitka in brez odpovedi.

Glavni deleži so po 100 glđ., poslovni po 10 glđ. Za brezplačno pošiljanje denarja so polo-žnice na razpolago. Vsa pojasnila pismeno ali v uradnih urah od 8.—12. in od 1/2.3.—6. ure. Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(1688-1)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Knjigarna

KLEINMAYR & BAMBERG

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

priporoča svojo

popolno zalogo

vseh v tukajšnjih in vnanjih učnih zavodih uvedenih

šolskih knjig

v najnovjših izdajah, broširana in v močnem vezu po najnižjih cenah. (1672-2)

Katalogi o uvedenih učnih knjigah dobé se zastojnj.

Šolske knjige in pisalne potrebščine

za vse šole

pri

(1668-2)

J. Giontini-ju, Ljubljana, Mestni trg št. 17.

Učne knjige

za vse šole

kakor tudi

vse druge šolske potrebščine

priporoča

L. Schwentner

(1685-1)

knjigotržec, Dvorski trg št. 3.